

Stockholm 2018-04-20

Saco

Remissvar: Konsekvenser för arbetsgivare vid återkallelse av uppehållstillstånd för arbete, Ds 2018:7, Rnr 16.18

Sveriges Psykologförbund har beretts möjlighet att lämna yttrande över rubricerat betänkande och vill lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

Sveriges Psykologförbund ställer sig positivt till en möjlighet för arbetskraftsinvandrare som blir av med uppehållstillstånd p g a att arbetsgivare inte erbjudit marknadsmässiga villkor får en möjlighet att kräva skadestånd av arbetsgivaren. Förbundet ställer sig vidare helt bakom förslaget att man under en sådan process om skadestånd ska ha möjlighet att stanna i Sverige.

Närmare om promemorians innehåll

Arbetskraftsinvandring fyller en viktig funktion i samhället. Det är samtidigt mycket angeläget att villkoren som erbjuds arbetskraftsinvandrare är marknadsmässiga, dels för de enskilda individernas skull, dels för att undvika storskaliga effekter som lönedumpning och snedvridning av konkurrens på marknaden.

Psykologförbundet delar promemorians slutsats att, även om olika enskilda individer har olika förutsättningar, risken är att den här gruppen arbetstagare får en svag ställning på arbetsmarknaden och med ett beroendeförhållande till arbetsgivaren.

Det förstärks ytterligare av regler som leder till att det är dessa arbetstagare som får bära konsekvenserna av att de villkor som arbetsgivaren i mycket stor utsträckning har makt över inte är marknadsmässiga. Den enskilda blir för det första underkompenserad i förhållande till marknadsmässiga anställningsvillkor, det i en situation där det för arbetstagaren ofta är svårt för att inte säga omöjligt att avgöra vad som är marknadsmässiga villkor på den svenska arbetsmarknaden och där arbetsgivaren har ett avgörande inflytande över villkoren. Därtill drabbas individen hårt av att uppehållstillståndet återkallas som en följd av undermåliga villkor. Det är regelmässigt förenat med stora kostnader och mycket planering för en person att flytta från ett annat land till Sverige för att arbeta. Det gäller att få nödvändiga

tillstånd och att sköta rent praktiska bestyr som bostad, bohag och resor samt att flytten kan påverka familjen. Återkallas uppehållstillstånd p g a att arbetsgivaren inte har givit marknadsmässiga anställningsvillkor innebär det att dessa ansträngningar, planer och ekonomiska investeringar går om intet.

Det är därför mycket angeläget att regelverket förändras så att ansvaret för att anställningsvillkor är marknadsmässiga även läggs på arbetsgivaren.

Det är rimligt att den enskilda arbetstagaren ska ha möjlighet att kräva någon slags ersättning av arbetsgivaren som orsakat att uppehållstillståndet återkallas. Att utkräva skadestånd av just arbetsgivaren är adekvat med tanke på att det är arbetsgivaren är avtalspart i det anställningsavtal där aktuella villkor ingår. Ett skadeståndsansvar hos arbetsgivaren kan vidare ha en preventiv verkan, vilket även det är angeläget.

Att kräva en svensk arbetsgivare på skadestånd när man själv befinner sig i ett annat land torde vara förenat med stora praktiska svårigheter. En rätt att kvarstanna i landet under processen om skadestånd anser förbundet därför har en helt avgörande betydelse för om reglerna ska kunna få effekt.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson
Förbundsdirektör

Isac Jonsson
Ombudsman